

*Шевченко Алла Олексіївна, кандидат економічних наук,
доцент, Білоцерківський національний
аграрний університет, м. Біла Церква
ORCID: 0000-0003-4615-6433*

СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ

Інтернет-адреса публікації на сайті:

<http://www.konferenciaonline.org.ua/ua/article/id-1501/>

Підприємництво відіграє вирішальну роль в розвитку економіки будь-якої країни. А в період повномасштабної війни відповідальній поведінці бізнесу відводиться особливо важлива місія. На початку війни українські підприємства відразу стикнулися із низкою проблем, до яких вони були не готові. Перш за все це безпека бізнесу та персоналу, втрата виробничих та торговельних приміщень, проблеми з логістикою та продовольча безпека, різке падіння рівня інвестицій та зниження купівельної спроможності населення.

З початку військової агресії в Україні було зруйновано та пошкоджено більше 120 підприємств. Були змушені припинити свою діяльність 30% підприємств [1].

Функціонування та подальший розвиток підприємництва під час воєнного стану пов'язаний із значними ризиками та невизначеністю. В сучасних умовах існування української держави бізнесові структури були змушені швидко адаптуватися, проявити високу стійкість, економічну активність та максимально швидко відновлювати повноцінну роботу.

Незважаючи на всі ризики та втрати вітчизняні підприємства виявили величезну корпоративну та соціальну відповідальність. Національні бізнес-структури забезпечували податкові надходження до місцевих бюджетів, сприяли зменшенню безробіття та допомагали населенню з послугами зв'язку. Значна частина крупних компаній з метою підтримки стабільності вітчизняної економіки сплачували податки наперед. Зокрема, загальна сума сплачених наперед податків становила 10 млрд. грн [2]. Це посприяло фінансовій підтримці оборони країни.

Компанії експрес-доставки поставляли вантажі для Збройних сил України, пересилали посилки для українців, що емігрували за кордон та допомагали вижити українцям, які опинилися на тимчасово окупованих територіях. Так, державна компанія «Укрпошта», на яку покладено завдання доставляти пенсії максимально довго намагалася триматися на окупованих територіях Херсонщини, незважаючи на втрату логістичних зав'язків та більшої

кількості відділень. Для виплати пенсій компанія створила своєрідну закриту фінансову систему і брала гроші з платежів за комунальні послуги [3].

В останні декілька років ринок українських служб доставки продемонстрував стрімкий розвиток в умовах посилення конкурентної боротьби. Вагому роль в цьому процесі відіграв швидкий розвиток інтернет-торгівлі та військові дії на території нашої країни.

На вітчизняному ринку поштового зв'язку перед початком війни домінувало декілька компаній. Провідне місце серед них займало ТОВ «Нова Пошта» з часткою ринку – 65%, «Укрпошта» – 25%, компанія «Meest Group» – 3% [4]. В січні 2022 року кількість відділень ТОВ «Нова Пошта» налічувалося 9987 шт., поштоMATів – 13269 шт, а вже у березні відділень – 3424 шт, поштоMATів – 6663 шт. Проте вже в липні ТОВ «Нова Пошта», незважаючи на масштабні руйнування та порушення логістичних ланцюгів завдяки надзвичайним зусиллям та злагодженій діяльності персоналу і керівництва змогло швидко відновити свої втрати, а також зробити вагомий внесок у підтримку обороноздатності країни.

Сьогодні до групи компаній «Нова Пошта» входять українські та міжнародні компанії: «Нова пошта», «Nova Pay», «Nova Global», «Nova Post» у Литві, Молдові, Чехії, Польщі, Румунії, Німеччині [5].

Незважаючи на повномасштабні військові дії підприємства поштового зв'язку продовжують працювати та забезпечувати українців роботою, а державу податками. Так, група компаній «Нова Пошта», яка входить до двадцятки найбільших платників податків в Україні за воєнний 2022 рік перерахувала до бюджетів усіх рівнів країни 7,1 млрд грн податків та зборів, а за перше півріччя 2023 року вже 5,1 млрд грн [6]. У своїй діяльності компанія проявляє гнучкість та широко використовує інноваційні підходи, зокрема, у сфері логістики. Перш за все це роботизація і автоматизація складських процесів. Компанія має п'ять найбільших інноваційних терміналів, які охоплюють всю територію України.

З метою приведення українського поштового законодавства до стандартів Європейського Союзу 25 травня 2023 року було введено в дію новий Закон України від 03 листопада 2022 року № 2722– IX « Про поштовий зв'язок» [7].

Проте, не всі гравці ринку поштових послуг погоджуються з всіма його нормами. Представники компанії «Нова Пошта» та НАЗК висловили занепокоєння, що новий Закон через надмірне державне втручання в регулювання галузі збільшить адміністративний тиск на бізнес, негативно вплине на ефективність роботи поштових операторів та буде обмежувати конкуренцію на ринку.

Література:

1. Тимошик Н., Василюк Ю. Конкурентоспроможність в умовах воєнного стану. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/38530/2/FMZKPNES_2022_Vasyliuk_J-Competitiveness_in_conditions_166-167.pdf (дата звернення: 16.01.2023).
2. Відповідальна поведінка бізнесу в часи війни в Україні. Дослідження контексту. Програма розвитку ООН, 2023. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0_%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83_%D0%9E%D0%9E%D0%9D (дата звернення: 23.10.2023).
3. Поштові сервіси на окупованій Херсонщині. URL: <https://www.epravda.com.ua/rus/publications/2022/11/21/694076/> (дата звернення: 24.10.2023).
4. Нова пошта під час війни. URL: <https://forbes.ua/richest/vidshtovkhnutis-vid-dna-yak-vlasniki-novoi-poshti-pereosmislyuyut-spravu-svogo-zhittya-14092022-8282> (дата звернення: 24.10.2023).
5. Група компаній Нова пошта сьогодні https://novaposhta.ua/o_kompanii/nova_poshta_sogodni (дата звернення: 24.10.2023).
6. «Нова пошта» сплатила понад \$5 мільярдів податків за пів року <https://www.Ukrinform.ua/rubric-economy/3755255-nova-posta-splatila-ponad-5-milardiv-podatkov-za-piv-roku.html> (дата звернення: 24.10.2023).
7. Про поштовий зв'язок: Закон України від 03.11.2022 № 2722-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2722-20#Text> (дата звернення: 26.10.2023).